

નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા રાષ્ટ્રીય ટેકનોલોજી દિવસની ઉજવણી

જન્મદિને વધામણી

ગાંધીનગર, તા. ૧૧ ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી પ્રેરિત નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા ૧૧મી એન્ડ ૧૨મી વર્ષ દરમિયાન વિવિધ વિજ્ઞાનલક્ષી કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસની સાથે-સાથે બાહ્ય જગતના વિકસી રહેલા વિજ્ઞાનને સમજે તે હેતુથી જુદા-જુદા વિજ્ઞાનલક્ષી દિવસોની ઉજવણી કરી તેમને વિજ્ઞાનમાં વધુ રસ પડે તેવા પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે.

સમગ્ર ભારતમાં ૧૧મી મે રાષ્ટ્રીય ટેકનોલોજી દિવસ તરીકે ઉજવાય છે. પોખરણ ખાતે ભારતે સફળતાપૂર્વક પરમાણુ પરિક્ષણ કર્યું હતું તેમજ આ દિવસે બેંગલોર ખાતે ત્રિશુલ મિસાઈલનું પણ સફળ પરિક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.

ત્યારથી ભારત સરકારે ૧૧મી મે રાષ્ટ્રીય ટેકનોલોજી દિવસ તરીકે ઉજવવાનું નિયત કર્યું છે. નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા પણ દર વર્ષે આ દિવસની ઉજવણીના ભાગરૂપે વિવિધ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ વર્ષે નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા ટોપ એજ્યુકેશન, ગાંધીનગરના વિદ્યાર્થીઓ માટે પોપ્યુલર લેક્ચર અને જુની તથા નવી ટેકનોલોજી આધારિત સાધનોનું નિદર્શન કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. પોપ્યુલર લેક્ચરનો વિષય ઓલ્ડ એન્ડ ફ્યુચર ટેકનોલોજી રાખવામાં આવ્યો હતો. નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટરના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી ડૉ. અનિલભાઈ પટેલે વિદ્યાર્થીઓને જુદા-જુદા ક્ષેત્રોમાં ભવિષ્યમાં આવનારી ટેકનોલોજી વિશે પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા રસપ્રદ માહિતી આપી હતી.

બેતી, સંરક્ષણ, આરોગ્ય, ઉદ્યોગો, વાહનવ્યવહાર વગેરેમાં આવનાર વર્ષોમાં કેવી ક્રાંતિ આવશે અને વિશ્વમાં વપરાતી નાવિન્ય ટેકનોલોજી વિશે વિદ્યાર્થીઓને માહિતગાર કર્યા હતા. જૂની ટેકનોલોજીનાં વિવિધ સાધનો જેવા કે રેડિયો, ગ્રામોફોન રેકોર્ડર, પેજર, કેસેટ પ્લેયર, જૂનાં ટીવી વગેરે દર્શાવવામાં આવ્યાં હતાં અને હાલની ટેકનોલોજીનાં શ્રીડી પ્રિન્ટર, ગૂગલ ગ્લાસ જેવાં સાધનો પણ દર્શાવવામાં આવ્યાં હતાં. આ કાર્યક્રમમાં ટોપ એજ્યુકેશનના ૧૬૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ટોપ એજ્યુકેશનના ડિરેક્ટર મનીષભાઈ પટેલે વિદ્યાર્થીઓને વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની આવનાર વર્ષોમાં જરૂરિયાત અંગે વિગતવાર માહિતી આપી હતી. કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા ટોપ એજ્યુકેશનના ધવલભાઈ, નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટરના હાર્દિક મકવાણા અને શિવાંગ પટેલે સક્રિય સહયોગ પૂરો પાડ્યો હતો.

ગાંધીનગર, તા. ૧૧ બાળકોની પ્રવૃત્તિઓમાં રત સંસ્કાર ગ્રુપ દ્વારા તા. ૧૨ મે ને રવિવારના રોજ સાંજે ૬.૩૦થી ૭.૩૦ દરમિયાન સેન્ટર-૭ ઉદ્યાન ખાતે જૂના રમતોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. શપ્પો, આંધળો પાટો, અડકો-દડકો, નદી પર્વ, રફ ક્રાગળમાંથી વિમાન બનાવવા જેવી વિવિધ રમતો બાળકોને રમવામાં આવશે. સૌ બાળકોને આ પ્રસંગે ઉપસ્થિત રહેવા સંસ્થાએ આમંત્રણ પાઠવ્યું છે.

ગાંધીનગર, તા. ૧૧ જિતેન્દ્ર વી શાહે ગુજરાત ઈતિહાસ પરિષદ મો. ૯૪૨૮૮ ૦૩૨૫૮

ગી ગી સિંઠે ડે. કમિશનર, આરટીઓ

યુવરાજ રોહિત મો. ૮૫૧૧૭ ૭૮૩૦૫

જિતેન્દ્ર વી શાહે ગુજરાત ઈતિહાસ પરિષદ મો. ૯૪૨૮૮ ૦૩૨૫૮

જન્મદિને વધામણી વિભાગ અંતર્ગત કોઈપણ વાચક પોતાની તસવીરો પ્રકાશન માટે મોકલી શકે છે. પરંતુ, વાચકોને વિનંતી છે કે મોડામાં મોડી આ તસવીરો જન્મદિવસ હોય તેના અગાઉના દિવસે એક વાગ્યા સુધીમાં અખબારને મળી જાય. વાચકો ઈચ્છે તો આ વિભાગમાં પ્રકાશન હેતુ પોતાની તસવીરો અગાઉથી પણ મોકલાવી શકે છે. - સંપાદક

સ્મિત ફાઉન્ડેશન દ્વારા ગાંધીનગરમાં મધર્સ ડે નિમિત્તે બાળકોને ભેટો અપાઈ

સ્મિત ફાઉન્ડેશન દ્વારા ગાંધીનગરમાં મધર્સ ડે નિમિત્તે ગરીબ તથા અનાથ બાળકોને મીઠાઈ, બિસ્કીટ અને અભ્યાસમાં ઉપયોગી થાય તે માટે પેન, પેન્સિલ, કલર બોક્સ આપવામાં આવ્યા હતા, અને રમત ગમત સાથે ઝુટી ઝુટી યુનિવર્સિટીઓએ દ્વારા મધર્સ ડે નિમિત્તે બાળકોને ઉપદેશ આપવામાં હતો, કે લોકો પોતાના મા-બાપને વૃદ્ધાશ્રમમાં મોકલે છે, તે એ નથી જાણ તા કે અમે પણ એક દિવસ વૃદ્ધ થવાના છીએ. એટલે જ કહેવાય છે કે 'મા એ મા બીજા બધા વગડાના

વા.' "જનની અને જન્મભૂમિ સ્વર્ગ કરતા પણ મહાન છે જેને કોઈ ઉપમા ના આપી શકાય તેનું ના 'મા.' "જેની કોઈ સીમા નથી તેનું નામ 'મા', જેને પાનખર નથી નદી તેનું ના 'મા.' "પૃથ્વી જાય ઘર બન્યા પહેલા તો યજ્ઞતરની ખામી છે બેટા મા-બાપ સામા થાય તો ગણતરની ખામી છે." 'મા' વિશે જેટલું પણ બોલીએ એટલું ઓછું પડે, આ કાર્યક્રમમાં બાળકોને જ્ઞાન સાથે ગમત મળ્યું હતું અને આજની પેઢી 'મા'નું મહત્વ સમજે તેવો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો હતો. સ્મિત ફાઉન્ડેશન ગરીબ તથા અનાથ બાળકોની માતા બની તેમને ખુશી આપી હતી.

બરવાની રહેશે નહીં. જો આ વિદ્યાર્થી પહેલા વર્ષમાં સારો દેખાવ કરશે તો આગળના વર્ષની ફી પણ માફી કરવામાં આવશે. એટલે કે જેટલી ફી છે તે પ્રમાણે રૂ. ૩૫ હજારની સ્કોલરશીપ આપવામાં આવશે. હાલમાં ૫૦.૧૨ સામાન્ય પ્રવાહનું પરિણામ આવ્યું નથી આમ છતાં તેઓ તા. ૧૦મી મેથી લઈને ૨૮મી મે સુધી ઓનલાઈન અરજ કરી શકશે.

વિવિધ ઈન્ટીગ્રેટેડ કોર્સીસ માટે આઈઆઈટીઈ ખાતે બીજી જૂને પ્રવેશ પરીક્ષા

ગાંધીનગર, તા. ૧૧ ગુજરાતમાં આગામી દિવસોમાં ૫૦.૧૨ સામાન્ય પ્રવાહનું પરિણામ જાહેર થવાનું છે ત્યારે જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓએ પ્રવેશ માટેની કાર્યવાહી શરૂ કરી દીધી છે. જેમાં રાજ્યની એકમાત્ર ટીચર્સ યુનિવર્સિટીએ પણ પોતાના ચાર વર્ષના ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સમાં પ્રવેશ માટે એક સાથે બીજી જૂને ૧૭ સેન્ટર પર એન્ટ્રન્સ એકઠામ લેવાનું નક્કી કર્યું છે. આ એકઠામમાં પાસ થનારા વિદ્યાર્થીઓની બીજી વખત પરીક્ષા લઈને મેરિટના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવશે. પહેલી વખત ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ યલવાવામાં આવતાં હતા. પરંતુ તેમાં મર્યાદિત વિષય ઓફર થતાં હતા. ચાલુ વર્ષે બી.એ.બી.એડ.માં સાત વિષય અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, ભૂગોળ અને અર્થશાસ્ત્રમાં બી.એડ. શરૂ કરવામાં આવ્યા છે. આ જ રીતે બી.એસસી.

બી.એડ.માં પણ ક્લિક્સિક, ટ્રેમિસ્ટ્રી, મેથ્સ અને બોટની એમ ચાર વિષય ઓફર કરવામાં આવશે. અગાઉ બી.એ.બી.એડ. અને બી.એસસી. બી.એડ.ની માત્ર ૧૦૦ બેઠક ઉપલબ્ધ હતી. જેના બદલે હવે બંનેમાં ૧૦૦-૧૦૦ એટલે કે કુલ ૨૦૦ બેઠક રહેશે. સામાન્ય પ્રવાહ અને સાયન્સ સાથે ૫૦.૧૨ પાસ થનારા તમામ વિદ્યાર્થીઓ આ કોર્સ માટે પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકશે.

પહેલી પરીક્ષા તા.બીજી જૂને લેવામાં આવશે. રાજ્યના જુદા જુદા ૧૭ સેન્ટરો પરથી આ પરીક્ષા લેવાશે. આ પરીક્ષામાં પાસ થનારા વિદ્યાર્થીઓની ફરીવાર તા.૮મીએ પરીક્ષા લેવાશે. આ બંને પરીક્ષાના મેરિટના આધારે પ્રવેશ અપાશે. મેરિટમાં ટોપમાં આવનારા પાંચ વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ અપાશે. પહેલાં વર્ષમાં આ વિદ્યાર્થીઓએ કોઈપણ પ્રકારની ટ્યૂશન ફી

ભરવાની રહેશે નહીં. જો આ વિદ્યાર્થી પહેલા વર્ષમાં સારો દેખાવ કરશે તો આગળના વર્ષની ફી પણ માફી કરવામાં આવશે. એટલે કે જેટલી ફી છે તે પ્રમાણે રૂ. ૩૫ હજારની સ્કોલરશીપ આપવામાં આવશે. હાલમાં ૫૦.૧૨ સામાન્ય પ્રવાહનું પરિણામ આવ્યું નથી આમ છતાં તેઓ તા. ૧૦મી મેથી લઈને ૨૮મી મે સુધી ઓનલાઈન અરજ કરી શકશે.

વર્ણવવાની રહેશે નહીં. જો આ વિદ્યાર્થી પહેલા વર્ષમાં સારો દેખાવ કરશે તો આગળના વર્ષની ફી પણ માફી કરવામાં આવશે. એટલે કે જેટલી ફી છે તે પ્રમાણે રૂ. ૩૫ હજારની સ્કોલરશીપ આપવામાં આવશે. હાલમાં ૫૦.૧૨ સામાન્ય પ્રવાહનું પરિણામ આવ્યું નથી આમ છતાં તેઓ તા. ૧૦મી મેથી લઈને ૨૮મી મે સુધી ઓનલાઈન અરજ કરી શકશે.

વર્ણવવાની રહેશે નહીં. જો આ વિદ્યાર્થી પહેલા વર્ષમાં સારો દેખાવ કરશે તો આગળના વર્ષની ફી પણ માફી કરવામાં આવશે. એટલે કે જેટલી ફી છે તે પ્રમાણે રૂ. ૩૫ હજારની સ્કોલરશીપ આપવામાં આવશે. હાલમાં ૫૦.૧૨ સામાન્ય પ્રવાહનું પરિણામ આવ્યું નથી આમ છતાં તેઓ તા. ૧૦મી મેથી લઈને ૨૮મી મે સુધી ઓનલાઈન અરજ કરી શકશે.

માતૃભાષાનો વિચાર આત્મગૌરવ અને રાષ્ટ્રગૌરવ જન્માવે છે

દરેક વ્યક્તિને આત્મગૌરવ હોવું અને દરેક વ્યક્તિને પોતાના રાષ્ટ્ર માટે રાષ્ટ્રગૌરવ હોવું એ વ્યક્તિ અને રાષ્ટ્ર માટેની ઉચ્ચતમ અવસ્થા છે.

એ. પોતાની ભાષાને બદલે બીજી ભાષાને વધુ પડતું મહત્વ આપીને શું આપણે રાષ્ટ્રદ્રોહ નથી કરતા? પ્રાચીન કાળમાં ઋષિઓ આપણા માટે કહેતા - વયમ્ અમૃતસ્ય પુત્રાઃ । આપણે તો અમૃતપુત્રો છીએ. આપણે સિંહશાવક છીએ. આપણને દાસત્વ ખપે જ શી રીતે? વિરાટમાંથી વામન બનવાની આ વિચિત્ર પ્રક્રિયાથી કોઈ પણ રીતે બહાર આવવું પડશે. અને એ માટે આપણે આપણાં બાળકોને અને આપણા સમાજજનોને માતૃભાષાનું ગૌરવ અને એની પ્રતિષ્ઠા કેવી રીતે કરવો જોઈએ તે સમજાવવું રહ્યું. આ રહ્યા કેટલાક મુદ્દા

● આપણે રોજિંદો વ્યવહાર માતૃભાષામાં કરીએ. ● આપણા ગુજરાતી ભાષક સાથે ગુજરાતીમાં જ વાત કરીએ. ● શક્ય હોય ત્યાં સુધી આપણી અભિવ્યક્તિમાં પરભાષાના શબ્દો ઓછામાં ઓછા બોલાય તેવો પ્રયત્ન કરવો. આપણી ભાષામાં ખૂબ સારું શબ્દભંડોળ છે. ● આપણી ભાષાનો શબ્દલેખ માણવા માટે 'સાથ જોડણીકોશ' અથવા

● વાર્તાકથન પણ બાળકોને રસપ્રદ રીતે ભાષાની નજીક લાવવાનું અત્યંત પ્રબળ માધ્યમ છે. ● આ બધી પ્રક્રિયા માટે ઉપાણા, જોડકણાં, બાળગીતો અને વાર્તાનાં ૨૫-૫૦ પુસ્તકો ઘરમાં વસાવવાં જોઈએ. ● આપણી ભાષાનાં શબ્દો અને વાક્યો શુદ્ધ ઉચ્ચારણથી બોલવાનો આગ્રહ રાખવો. ● બાળકો માટે ચિત્રવાર્તાનાં પુસ્તકો વસાવો. એમાં વાંચવાનું ઓછું અને ચિત્રદર્શન વધુ હોવાથી બાળકો તે હોંશોહોશ વાંચે છે. ● આપણાં બાળકોને આપણે ગુજરાતી માધ્યમમાં જ ભણાવવાનો આગ્રહ રાખીએ. આ માટે બે સૂત્રો રાખીએ સમજાવવાનો... ૧. માતૃભાષા માધ્યમ - ઉત્તમ અંગ્રેજી ૨. શિક્ષણમાં અંગ્રેજી કે અંગ્રેજીમાં શિક્ષણ?

● બાળકોના અક્ષર સરસ નીકળે એ માટે શરૂઆતથી જ સતત રહેવું જોઈએ. ● ટૂંકમાં આપણે આપણી

કવિઓને તે પેઢી જાણતી નહીં હોય. આપણા પ્રદેશની ગૌરવગાથાઓનું ગુજરાતીમાં થયેલું આલેખન તેઓ વાંચી નહીં શકતા હોય. જ્યારે આપણી ભાવિ પેઢીનાં બાળકો આપણા જ દેશની પ્રત્યેક બાબતને તુચ્છ ગણતાં હશે, તિરસ્કારના ભાવથી જોતાં હશે ત્યારે કદાચ આપણા હૃદયમાં ચીરા પડતા હશે. એવું બનશે કે એક ઘમો મોટો વર્ગ કેવળ માતૃભાષાની ઉપેક્ષાને કારણે ભારત રાષ્ટ્રથી વિમુખ થઈ ગયો હશે. શું આ નુકસાન ઓછું છે? આપણને આપણા બાળકનો કેવળ વિકાસ અંગે જ શિક્ષકોને કારણે ભાવના વધવાથી તે દેખાતો હશે, પણ શું આ સમગ્ર રાષ્ટ્રને થતા નુકસાનની કોઈ અસર આપણને નહીં થાય? મને તો ભાવિ રાષ્ટ્રના ચિત્રની કલ્પના કરતાં જ કમકમાટી છૂટે છે. ફરી એક અદેશ્ય દાસતા, ફરી રાષ્ટ્રભક્તિની ભયંકર ઓટ, ફરી પારિવારિક ભાવનાનો ભયાનક ભય, ફરી ઘરડાંઘર અને ધોડિયાંઘરની સંખ્યામાં અણધાર્યો વધારો... અને કદાચ આવું બીજું ઘણું બધું!

માતૃભાષા-ચિંતન

હર્ષદ પ્ર. શાહે

અંગ્રેજી ભાષા બહુ નાની ઉંમરે શિખવાડવાથી બાળકમાં આત્મગૌરવ કે રાષ્ટ્રગૌરવ કંઈ નહીં જાગે. પરભાષા થકી એ જે તે ભાષાની સંસ્કૃતિ સાથે જોડાઈ જશે. આપણી સંસ્કૃતિ વિશે જાણશે નહીં, માટે એના પ્રત્યે કોઈ અહોભાવ પણ જાગશે નહીં. માતૃભાષા તો માતા અને માતૃભૂમિ વચ્ચેનો સેતુ છે, તેથી માતૃભૂમિ પ્રત્યે પણ આત્મિક સંબંધ નહીં સ્થપાય. અંગ્રેજી કસમથે ભણાવવાથી અને એને અત્યાધિક મહત્વ આપવાથી તો અંગ્રેજોનું અંગ્રેજિયતનું દાસત્વ જ પ્રબળ બનશે. પછી તો જેટલું વિદેશી તેટલું સારું, સ્વદેશ ઉપેક્ષિત બનશે. ભાષા એ તો રાષ્ટ્રની વાણી

● આપણા જોડકણાં બાળકો સાથે સરસ રીતે ગુજરાતીમાં વાતો કરીએ અને દરેક શબ્દની ગહનતા અને એનો અર્થ સમજાવીએ. ● ૮-૧૦ વર્ષ સુધીનાં બાળકોને જોડકણાં, ઉપાણાં અને બાળગીતો સાથે જોડવાથી તેઓ સ્વાભાવિક રીતે જ માતૃભાષાની નિકટ રહે છે.

● આપણા જોડકણાં બાળકો સાથે સરસ રીતે ગુજરાતીમાં વાતો કરીએ અને દરેક શબ્દની ગહનતા અને એનો અર્થ સમજાવીએ. ● ૮-૧૦ વર્ષ સુધીનાં બાળકોને જોડકણાં, ઉપાણાં અને બાળગીતો સાથે જોડવાથી તેઓ સ્વાભાવિક રીતે જ માતૃભાષાની નિકટ રહે છે.

● આપણા જોડકણાં બાળકો સાથે સરસ રીતે ગુજરાતીમાં વાતો કરીએ અને દરેક શબ્દની ગહનતા અને એનો અર્થ સમજાવીએ. ● ૮-૧૦ વર્ષ સુધીનાં બાળકોને જોડકણાં, ઉપાણાં અને બાળગીતો સાથે જોડવાથી તેઓ સ્વાભાવિક રીતે જ માતૃભાષાની નિકટ રહે છે.

● આપણા જોડકણાં બાળકો સાથે સરસ રીતે ગુજરાતીમાં વાતો કરીએ અને દરેક શબ્દની ગહનતા અને એનો અર્થ સમજાવીએ. ● ૮-૧૦ વર્ષ સુધીનાં બાળકોને જોડકણાં, ઉપાણાં અને બાળગીતો સાથે જોડવાથી તેઓ સ્વાભાવિક રીતે જ માતૃભાષાની નિકટ રહે છે.

● આપણા જોડકણાં બાળકો સાથે સરસ રીતે ગુજરાતીમાં વાતો કરીએ અને દરેક શબ્દની ગહનતા અને એનો અર્થ સમજાવીએ. ● ૮-૧૦ વર્ષ સુધીનાં બાળકોને જોડકણાં, ઉપાણાં અને બાળગીતો સાથે જોડવાથી તેઓ સ્વાભાવિક રીતે જ માતૃભાષાની નિકટ રહે છે.

'ગાંધીજીનો વિનોદ' પુસ્તકમાંથી સાભાર